

Obecní výbor Moravské Ostravy 1850–1913

Komunální samospráva průmyslového města a její představitelé

Pavel Kladiwa

Obsah

Předmluva	5
Úvodem	7
Metodika výzkumu, prameny a literatura	13
Metodika výzkumu a použité prameny	13
Literatura	15
1. Obecní samospráva v Moravské Ostravě 1850-1913	21
1.1 Volební právo v obecních volbách	29
1.2 Voličská základna	34
1.3 Moravskoostravský obecní výbor	35
1.3.1 Profesně-sociální struktura členů obecního výboru (včetně náhradníků)	41
1.3.2 Teritoriální původ členů obecního výboru (včetně náhradníků)	43
1.3.3 Mezigenerační mobilita členů obecního výboru (včetně náhradníků)	46
1.3.4 Náboženské vyznání a obcovací řeč členů obecního výboru (včetně náhradníků)	50
1.3.5 Majetkové a bytové poměry členů obecního výboru (včetně náhradníků)	64
1.3.6 Zapojení členů obecního výboru do spolkového a politického života	72
1.3.6.1 Nástin vývoje spolkového zákonodárství v Předlitavsku	72
1.3.6.2 Spolkový život v Moravské Ostravě	74
1.3.6.3 Úloha členů obecního výboru ve spolkovém životě	76
1.3.6.4 Politická orientace členů obecního výboru	84
1.3.6.5 Volební boj, vztahy mezi jednotlivými uskupeními v Moravské Ostravě	91
1.4 Dílčí shrnutí první kapitoly	101
2. Spolupůsobící činitelé komunální politiky – podnikatelstvo a profesionální městští úředníci 103	
2.1 Vliv podnikatelských elit průmyslového regionu na komunální politiku před první světovou válkou (na příkladu Severomoravsko-slezského svazu průmyslníků)	104
2.2 Úloha profesionálních městských úředníků	114
2.3 Dílčí shrnutí druhé kapitoly	117
3. Výsledky činnosti komunální samosprávy	120
3.1 Odkud brát a kam dávat? Analýza komunálního hospodářství Moravské Ostravy 1875-1910	120
3.2 Budování moderní infrastruktury v průmyslovém městě	131
3.2.1 Otázka situačního plánu města a tzv. městského stavebního rajónu	133
3.2.2 Plynárna	137
3.2.3 Elektrárna	143
3.2.4 Počátky městské a příměstské hromadné dopravy	145
3.2.5 Vodovod	147
3.2.6 Kanalizace	149
3.2.7 Jatka, chladirna	151
3.2.8 Zdravotnictví a chudinská péče	153
3.2.9 Školství, kultura a volný čas	155
3.3 Snaha německých lokálních elit o pozvednutí prestiže města	157
3.4. Dílčí shrnutí třetí kapitoly	159
Závěr	163
Příloha – databáze členů obecního výboru Moravské Ostravy 1850-1913 (včetně náhradníků)	166
Seznam literatury	196
Seznam pramenů	210
Seznam zkratk	209
Cizojazyčná resumé	210